

PILIPINO A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
PILIPINO A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
FILIPINO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Sumulat ng komentaryo sa isa sa dalawang sumusunod na teksto:

1. (a)

- basal¹ang bungo ko...
ni bahid o hibo ng teknolohiya
at tayog ng agham ay hindi nasilid,
maliban sa sining
5 ng kaligaligang dito'y nagsumiksik
ay mulala ako!
- kayang mataludtod ng bungo kong ito
ang paghihikahos ng ikatlong mundo
at kasaganaan
10 ng bansang nasanay
sa diskriminasyon ng kulay at lahi;
pati relihiyon na may pagtatangi!
utak ko'y mulala sa sibilisasyon
at sa kabihasnan ng diyos na atom;
- 15 ngunit ako'y pantas
sa sining ng dahas...
kaya kong irima ang bawat magdamag
sa aking underwood² na mga armalayt.
- 20 ang bungo ko'y basal... utak ko'y mulala
ang teknolohiya't agham ay banyaga
sa yakap kong sining
na bangin ng gabi ang pinalalalim!
ako ang makata.

David T. Mamaril, *Basal ang Bungo Ko* (1983)

¹ Basal - hindi pa nagagamit; bago pa

² Underwood - tatak ng isang makinilya o typewriter

1. (b)

- Mang Milyo: Ano, bakit ka umiiyak, ineng? Nakagalitan ka ba ng mommy mo? Me nakaaway ka ba? (Biglang titindig si Lily at mapapayakap sa pulubi.)
- Lily: Wa — wala pong ibig makipaglaro sa akin! Pinagagalitan sila ng nanay nila. Ayaw silang payagang makipaglaro sa ‘kin. (Muling mapapahikbi si Lily.) Ba — baka po raw sila mahawa sa akin.
- 5 Mang Milyo: O, siya, tahan na, Lily. Kung ayaw nilang makipaglaro sa iyo ay iwasan mo rin sila.
- Mang Milyo: Ngayon, gusto mo bang kuwentuhan kita gaya ng ginagawa nating madalas?
- 10 Lily: (Biglang mapupukaw ang pananabik.) Opo.
- Mang Milyo: Kung gayon ay makinig ka. (Ibababa sa tabi niya ang baston at magsisimulang magkuwento.) Noong unang panahon ay may isang batang pastol na nabulag nang siya’y anim na taon pa lamang. Ganoon na lamang ang lungkot niya pagkat hindi na niya makikita ang mga bagay na
- 15 kanyang hinahangaan, halimbawa’y ang pagsikat at paglubog ng araw, ang magandang bisiro ng kanilang tupa at ang luntiang damo ng kanilang pastulan. Lumipas ang maraming araw at nang malaon ay nawala rin ang kalungkutan niya. Mangyari ay para na uli siyang nakakakita. Sa dama lamang niya sa init ng araw ay alam na niya kung ito’y palubog na, sa
- 20 simoy ng damo ay alam niya kung ito’y lungtian o namumula na sa init, sa hipo lamang niya sa maliliit niyang tupa ay para na niyang nakikita ang mga ito.
- Isang araw ay may dumating na isang bantog na manggagamot sa kanilang bayan. Noon ay binata na ang pastol at siya ay dinala roon ng
- 25 kanyang ama. At himala ng mga himala, nakakita siyang muli. Wala siyang pagsidlan sa tuwa nang mga unang araw subalit hindi naglaon at napansin ng kanyang ama na siya ay muling naging malulungkutin. At isang araw ay tinanong ng ama ang anak. Ganito ang naging sagot ng binatang pastol: “Noong ako po ay bulag pa ay madalas kong nakikita sa
- 30 aking diwa ang magagandang bagay na natatandaan ko sa aking kamusmusan. Subalit ngayon, ang madalas kong makita ay ang pangit na mukha ng buhay. Sana ay nanatli na akong bulag sa habang panahon.” (Titindig si Mang Milyo at haharap kay Lily na para bagang nakikita niya ito.) Ganyan ang daigdig mo ngayon, Lily. Maganda. Walang bahid. Sana ay manatiling ganyan iyan sa habang panahon.
- 35 Lily: (Mapapatitig kay Mang Milyo; hindi niya maunawaan ang sinasabi ng matanda.) Ano pong daigdig iyon, Mang Milyo?
- Mang Milyo: (Taimtim) Ang daigdig ng kamusmusan!

Dr Gregorio A. Moral Jr, *Nakalipad ang Ibon* (1963)